

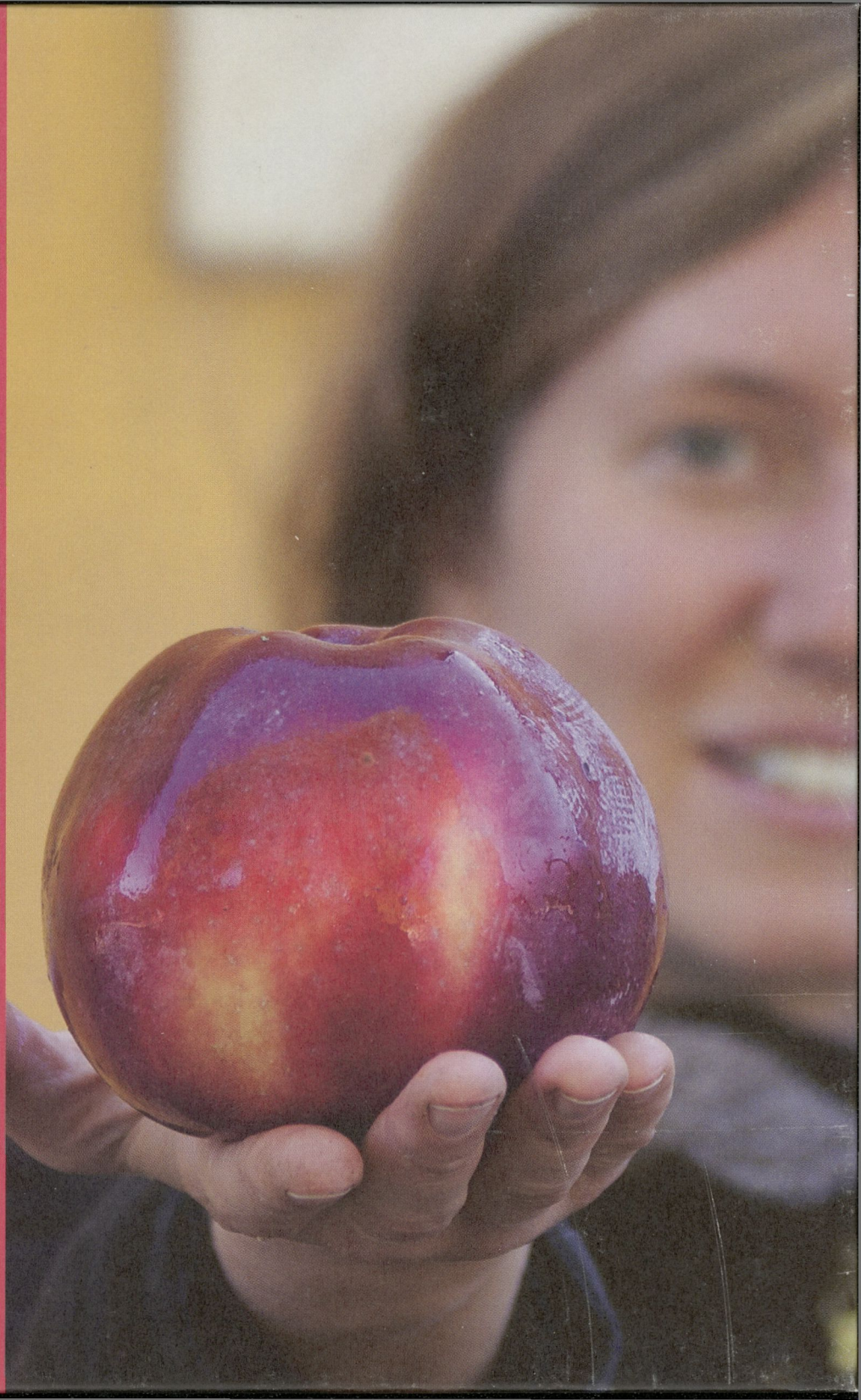
VÅR VARDAG - DITT MUSEUM FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

Red. Anders Carlsson

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN – Nordiska museets och Skansens årsbok – är en skatt av kulturhistoriska artiklar som har publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvireras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

NORDISKA MUSEET

SKANSEN

Fataburen 2017

Nordiska museets förlag

Box 27820

115 93 Stockholm

www.nordiskamuseet.se/förlag

www.nordiskamuseet.se/fataburen

www.fataburen.se

© Nordiska museet och respektive författare 2017

Redaktör Anders Carlsson

Medredaktör Ewa Kron

Bildredaktör Marie Tornehave

Bildbehandling Karolina Kristensson och Peter Segemark

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Översättning Alan Crozier

Omslagets framsida Klara Holmqvist, sektionschef för trädgården vid Nordiska museets avdelning Julita gård, skriver i denna bok om humle, pelargoner, pioner och frukt. Foto: Peter Segemark, © Nordiska museet.

Pärmarnas insidor De nya tapeterna i Tottieska huset på Skansen är tillverkade av företaget Handtryckta Tapeter Långholmen AB. Mönstren är kopior av original av Johan Norman (1744–1808) som finns representerad i Nordiska museets samlingar. Foto: Handtryckta Tapeter Långholmen AB.

Tryck och repro Italgraf Media AB, Stockholm 2017

ISSN 0348 971 X

ISBN 978 91 7108 598 6

Flyguniformer i rörelse

Swedavia
Airports

samarbete med Nordiska museet

NORDISKA MUSEET

S om intendent med ansvar för sakområde uniform fick jag hösten 2014 handlägga ett erbjudande om en gåva till Nordiska museets samlingar, där utgångspunkten i princip var att tacka nej. Ärendet gällde en grupp uniformer använda av kabinpersonal på Linjeflyg. Ett beslut att avböja kunde lätt ha motiverats av att museet redan äger en större samling uniformer från SAS. Men det är inte alltid så lätt att tacka nej.

Bakom gåvan stod en före detta flygvärdinna som hade vårdat samlingen i över tjugo år. Hon kände väl till museets SAS-samling men argumenterade ändå för sin sak. Hon kunde inte se varför vi valde ut det ännu aktiva flygbolaget SAS medan vi sade nej till Linjeflyg. Efterhand förstod jag logiken: Linjeflyg var historia och hon var mån om att förmedla den yrkesidentitet och personliga samvaro som funnits inom det inhemska flygbolaget.

Samlingen bestod av flera kompletta uniformer och efter fortsatta resonemang visade det sig att dokumentationen var så fylld att förvärvet fördjupade kunskaperna om flygets historia. Jag föreslog att vi skulle ta emot ett mindre urval, vilket väckte positivt gehör vid ett internt förvärvsmöte. Vid besök hos givaren valde vi ut fem uniformer från olika yrkeskategorier och tider, totalt omkring fyrtio föremål, samt en mängd bilder och trycksaker. Kort därefter kom tre före detta flygvärdinnor till museet för att berätta om sina minnen. Anekdoterna flödade och vi sörjde att vi inte bandade samtalen.

Nyförvärv resulterar ofta i att föremålen, efter noggrann dokumentation, placeras i magasin och får vänta på användning. Den här gången blev det annorlunda.

Våren 2016 ringde reklambyrån One-motion på uppdrag av statliga Swedavia, som äger och förvaltar tio av landets flygplatser. Önskemålet var att visa uniformer från SAS och Linjeflyg i samband med Bromma flygplats 80-årsjubileum. Men de ville inte låna själva uniformerna, utan tanken var att projicera digitala bilder av plaggen på skyltdockor i en utställning. Idén väckte genast Nordiska museets intresse. Vi bistod med att göra ett urval, klä dockorna och fotografera dem i museets ateljé. Swedavia svarade för den digitala produktionen, kallad *projection mapping*, och marknadsföring.

I den färdiga installationen kläddes dockorna i uniformlika släta, vita plagg på vilka bilderna projicerades. Flygplatsens besökare fick se hur den ena uniformen gled över i den andra mot en bakgrund av foton från flygets historia. För Nordiska museets del innebar samarbetet med Swedavia något nytt. Föremålen lånades ut men ändå inte. Som kulturhistoriskt museum verkade vi i en ny offentlig miljö. Marknadsföringen föll väl ut och ledde till en rad inlägg i media, inte minst på grund av den nyskapande digitala produktionen. Så fint att vi inte tackade nej.

MARIANNE LARSSON är forskare och intendent vid Nordiska museet.